

BAROKNI DUJMOV OLTAR U SPLITSKOJ KATEDRALI GODINE 1924.

Milan Ivanišević

UDK: 726.6(497.583Split):726.591

Izvorni znanstveni rad

Milan Ivanišević

Split

Proučavatelj je prikupio podatke o darovanju novca kojim je konzervator don Frane Bulić ostvario svoju zamisao promjene baroknoga oltara svetoga Dujma u splitskoj (tada) stolnoj crkvi. Njegova se zamisao počela ostvarivati rušenjem nekadašnje nadbiskupske palače koja je bila na sjevernoj strani crkve. Tada je otvoren širi pogled na taj dio crkve, pa je konzervator htio što je moguće više uskladiti izgled periptera Dioklecijanova mauzoleja s izvornim antičkim izgledom, koji je u baroku promijenjen. To je učinio pokrenuvši darovanje novca za taj rad. Proučavatelj je sastavio popis darovatelja i o većini prikupio osnovne podatke.

Građevine

Ostvarenje oduke o mijenjanju prostora oko baroknoga oltara svetoga Dujma u splitskoj stolnoj crkvi započelo je požarom u noći između 13. i 14. siječnja 1924. kada je oštećena nekadašnja nadbiskupska palača. Palaču je sjeverno od crkve i povezanu s crkvom sagradio godine 1677. Bonifacio Albani (Bergamo, 1. kolovoza 1619. – Split, 18. veljače 1678.), splitski nadbiskup od imenovanja mletačkog Senata, 1667., do smrti.¹ Godine 1840. tadašnji biskup napušta palaču, ali u njoj traju razne trgovine i stanovi. Požar sve uništava, srećom bez ranjenih i poginulih. Poslije požara, dana 22. siječnja počinje rušenje nagorjele građevine. Preneseni su u Arheološki muzej: nadvratnik s natpisom u dva dijela, dio okvira uličnih vrata i nadbiskupov grb. Graditelja i godinu gradnje potvrđuje natpis:²

¹ Papina potvrda 30. siječnja 1668., biskupsko ređenje 19. veljače 1668.; primitak palija 27. veljače 1668., dolazak u Split poslije 9. rujna 1669. (toga je dana u Mletačkoj Republici proglašen mir).

² Prvo čitanje: F. Bulić, »Iscrizioni medioevali e posteriori: Spalato«, *Bullettino di Archeologia e Storia Dalmata* XXXIII, Split, 1910., 181 (tiskano 1911.). Drugo čitanje: Lj. Ka-

COMES BONIFACIVS. ALBANVS. [nedostaje dio]N.(us / sis) FVNDITVS. EREXIT. M.DC.LXXVII. Nestanak građevine uz sjevernu stranu crkve otvorio je pogled na nju sa sjeveroistoka. Tako je izdaleka postala vidljiva građevina oltarnoga prostora u svom vanjskom dijelu, izvan zida sjeverne pravokutne udubine mauzoleja Doklecijanove palače. Do baroknoga je doba ta udubina ostala u svojim izvornim mjerama, jer gradnja oltara svetoga Josipa u njoj nije mijenjala istočni, sjeverni ni zapadni zid i svod iznad njih. Za oltar je skrblila svečeva Bratovština. Dana 17. studenoga 1767. Bratovština je oltar prodala Ivanu Čličiću, predstojniku Bratovštine svetoga Petra, za 70 dukata u pet otplata od Božića godine 1767. do Božića godine 1771. To je dokaz mijenjanja oltarnoga prostora, a ta je zamisao imala potvrdu od prije četvrt stoljeća. Godine su 1742. predstavnici Kaptola i Grada predložili nadbiskupu Antunu Kačiću gradnju novoga oltara. Do sada nije proučeno na koje je mjesto u crkvi bio usmjeren taj prijedlog, ali Giulio Bajamonti (Split, 4. kolovoza 1744. – Split, 12. studenoga 1800.) svjedoči kako je Mihael Luposignoli (Split, 29. rujna 1693. – Split, 29. prosinca 1750.) za to mjesto dao nacrt veličanstvenoga oltara sa sarkofagom. Novo je mjesto oltaru nađeno u sjevernoj pravokutnoj udubini nekadašnjega mauzoleja. Gradnja novoga dijela prostora za novi oltar svetoga Dujma, narudžba, izrada i sastavljanje oltara u novom prostoru, iako su bili dugotrajni i skupi poslovi, nisu ostavili niti jedan podatak u pisanim izvorima. Poslije proučavanja knjige o novčanom poslovanju Bratovštine svetoga Dujma (Zadar, Državni arhiv, Arhiv bratovština, 108), Lovorka Čoralić ističe dva podatka: »U istoj knjizi bratovštine nalazimo podatke o izradi novog oltara sv. Dujma, za koji je skulpture radio Morlaiter. Dana 18. veljače 1766. bergamskom majstoru Antoniju Liciniju isplaćuje se 170 lira. (...) Nadalje, iz istoga sveska bratimske knjige saznajemo da je 1765. godine plaćeno 16 lira za prijenos svetačkih figura iz Venecije u katedralu. Da li je riječ o Morlaiterovim skulpturama? (...) Premda iz dokumenata vidimo da je već početkom 1766. Licini radio na novoj kapeli sv. Duje, Garagnin te radove prešućuje u vizitaciji. Nadalje, stari oltar sv. Josipa još uvijek spominje na prvobitnoj lokaciji.«³ Posebno sam u izvoru provjerio ona dva nabrojena podatka. Zaključio sam posve suprotno. Antonio Licini iz Bergama bio je predstojnik Bratovštine svetoga Dujma. On nabraja novčano poslovanje Bratovštine 26. siječnja 1765. i 19. veljače 1767. Njemu je 18. veljače 1766. Antun Aljinović platio 170 lira kao dio otplate svojega dugogodišnjeg dugovanja Bratovštini (stranica 25). Kroz godinu 1765., bez točnoga nadnevka, plaćeno je 16 lira »Per figure de Santi fatte portar da Venezia«. Taj mali novčani iznos nije mogao podmiriti troškove skupoga prijevoza

raman, »O starom domu splitskih nadbiskupa«, *Novo doba* XVIII/300, Split, 25. prosinca 1935., 20. Treće čitanje: K. Prijatelj, *Barok u Splitu*, Kulturno-umjetničko društvo »Ivan Lozica«, Split, 1947., 23. Sva su tri čitanja različita. U sadašnjem izgledu natpisa nedostaju riječi: ARCHIEP. SPALATI (ili SPALATE), koje imaju sva tri čitanja. Ako je izvorno bila riječ SPALATI, onda su skraćena slova NVS; ako je izvorno bila riječ SPALATE, onda su skraćena slova NSIS. Ove podatke o nadbiskupu i palači prenosim iz svoga rada »Grbovi u splitskoj prvostolnoj crkvi i riznici«, *Zbornik Stjepana Krasića*.

³ I. Prijatelj Pavičić – L. Čoralić, »Prilog poznavanju baroknih oltara u splitskoj katedrali«, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 26, Zagreb 2002., 77 (tiskano 2003.).

Izvorni izgled unutrašnjeg prostora baroknog oltara prije godine 1924.
(Split, Konzervatorski odjel, arhiv fotografija, B. inv. 3100)

kipova iz mletačke radionice u splitsku prvostolnu crkvu, pa sam potražio podatak o drugom sadržaju te pošiljke. Našao sam ga u godini 1764., kad su 3. travnja zapisani novčani poslovi tadašnjega predstojnika Jurja Boce. Bilo je potrošeno 96 lira »Per santi fati portar da Venezia in carta miniati e bianchi« (stranica 169). Kroz godinu 1768., bez točnoga nadnevka, plaćene su 242 lire »Per una Mier da Santi fatti uenir da Venezia, cioè 500 Diminiati, e 500 Bianchi« (stranica 171). To su bakropisi s likom svetoga Dujma. Stoga valja zaključiti kako još uvijek nema podataka o gradnji novoga dijela prostora za novi oltar svetoga Dujma, niti o narudžbi, izradi i sastavljanju oltara u crkvi. Bajamonti, u produžetku svoga

opisa, piše o ostvarenju novoga oltara: »e questo si mandò in Venezia al Signor Morlaiter, esquisito Scultore, il quale con tutto l'impegno diede mano al lavoro (...) e nell'anno 1767. si vide innalzata nel Duomo una nuova Cappella, ed in essa l'Altare coll'Arca alle Reliquie del Santo Martire destinata.«⁴ Bajamontiju su bili dobro poznati poslovi u prvostolnoj crkvi, pa mu valja vjerovati kad piše o godini 1767., kad novogradnja prostora i oltara već u crkvi postoji, i ne produžavati izradu oltara do godine 1770., do prijenosa moći u njega. Poslije godine 1767. zabilježeno je nekoliko plaćanja različitih vrsta radova različitim majstorima, što potvrđuje dovršavanje pojedinosti oko oltara i pripreme za svečani prijenos moći. To je na Dujmov blagdan godine 1770. ostvario Ivan Luka Garanjin (Trogir, 23. lipnja 1722. – Split, 20. listopada 1783.), splitski nadbiskup od 5. lipnja 1765. Giovanni Maria Morlaiter (Venezia, 13. srpnja 1699. – Venezia, 22. veljače 1781.) za Split radi samo ovaj oltar.⁵ Gradnja oltarnoga prostora narušila je do tada sačuvanu cjelinu izvornoga dijela mauzoleja. Srušen je dio sjevernoga zida udubine i stvoren novi prostor od tri zida: istočnoga, sjevernoga i zapadnoga te krova iznad njih, koji je prislonjen na preostali, viši dio zida mauzoleja. Na novom istočnom i zapadnom zidu otvorena su po dva prozora s polukružnim natprozornikom. Svi ti barokni dijelovi oltarnoga prostora, porušeni su godine 1924. darovanim i drugim novcem, a privid cjeline antičkoga zida, poda i dvaju stupova ostvaren je novim kamenom i popravljanjem oštećenja staroga kamena. Tako je konzervator don Frane Bulić ostvario svoju zamisao i svojim nastojanjem oko darivanja novca pokazao da je i taj dio zamisli moguće ostvariti.

Popisi darovatelja

U ova su dva popisa ubrojene sve osobe iz tiskanoga izvora, ali ne doslovno, nego u mom izboru podataka, koje sam ujednačeno poredao. Za osobe: prezime, ime, fakultetski naslov, naslov svjetovnoga svećenika. Za tvrtke ustanove i udruge: naslov (s potpunim imenom ako je vlasnik u naslovu). Za sve: rimski broj (znači tiskani izvor u posebnom popisu), arapski broj (znači darovani novac u dinarima). U oblim su zagrađama podatci koje sam drugdje prikupio.⁶ U bilješkama su nadnevcu rođenja i smrti.⁷ U popisu su 141 osoba, 41 je tvrtka, ustanova i udruga, a ukupno su 182 darovatelja.

⁴ G. Bajamonti, *Proseguimento della Storia di San Doimo*, Venezia 1770., 7-8, 10.

⁵ M. Ivanišević, »Crkve i likovi svetoga Dujma«, *Sveti Dujam. Štovanje kroz vjekove*, Split 2004., 141-143, broj 188 (sada sam nadodao samo mjesec i dan Morlaiterove smrti, jer ih onda nisam znao, i mjesto i nadnevke rođenja i smrti Giulija Bajamontija, jer su u našoj leksikografiji oba netočno tiskana).

⁶ Općinski statističko-anagrafski ured, *Splitski almanah i adresar za godinu 1925.*, Split 1925. N. Pjerotić, *Privredni adresar grada Splita*, Split 1930. I. Mosettig, *Sto godina splitskog poduzetništva, trgovine i zanatstva*, Split 2001.

⁷ I. Ostojić, *Splitski kaptol u splitsko-makarskoj biskupiji*, Split 1977. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, *Hrvatski biografski leksikon 1 – 8*, Zagreb, 1983. – 2013. Ivan Mosettig u navedenom djelu ima samo godinu rođenja i smrti osobe koju opisuje. I. Vučak, »Liječničke komore u Dalmaciji od 1903. do 1946. godine«, *Hrvatska liječnička komora 1903. – 1995. – 2005.*, Zagreb 2005., 11-71. Druge pojedinačne izvore ne nabrajam.

OSOBE

- Alberti conte, Jerko, dr., XVI, 100 (bilježnik, Francuska obala 3)
Altaras, Viktor M., XVI, 100 (trgovina, Marulićeva 1 i 4: manufaktura na malo i veliko)⁸
Aljinović, Jerko, IV, 200 (trgovine, Šubićeva 5 i Narodni trg 10: rukotvorine)
Andrijašević, Niko, dr., XVI, 240 (geolog, odvjetnik u Sarajevu)⁹
Antičević, Ivo, VII, 100 (ravnatelj Zadružnog Saveza, Bihaćka 10)
Antičević, Jakov, XIX, 100 (trgovac, Zvonimirova 13)
Arambašin, Josip, dr., XIV, 100 (liječnik, Trumbićeva obala 3)¹⁰
Aržić, Lovre, XVI, 100 (kovač, Mrčelina 1)
Bašić, Stjepan, don, II, 50 (kanonik, upravitelj Gimnazije u Sjemeništu, Zrinjska 5)¹¹
Baumgartner, Andrija, XV, 200 (vlasnik, Hotel Bellevue, Botićeva poljana 1)
Bavčević, Josip, don, II, 50 (kateheta, Kraj Sv. Petra 2)¹²
Bay, Rikard, dr., XV, 50 (odvjetnik, Sinjska 7)¹³
Bego, Marin, dr., XVIII, 50 (odvjetnik, Put kraljice Marije 17)¹⁴
Belotti, Ante, IV, 200 (vlasnik, Hotel Salonae, Mihovilov trg 7)
Bervaldi, Josip, don, III, 100 (umirovljenik, Župa sv. Petra, Radovanova 4)¹⁵
Bogić, Erman, XIV, 100 (sudbeni činovnik, Domaldova 6)
Bonafačić, Kvirin Klement, don, I, 500 (splitsko-makarski biskup, Kraj Sv. Petra 2)¹⁶
Bonetti, Niko, VI, 100 (ljekarna, Marmontova 4)
Bonjolo, Dario, V, 50 (trgovina, Bosanska 11: igračke, pletena roba)¹⁷
Brajević, Frane pokojnoga Ivana, VIII, 200 (trgovina, Krešimirova 7: manufaktura)
Bulat, Gajo, dr., XIII, 100 (odvjetnik, Francuska obala 5)¹⁸
Bulić, Frane, don, I, 100 i XXI, 50 (monsignor, ravnatelj, Arheološki muzej, Frankopanska 3)¹⁹
Bulić, Mate²⁰ i Vinka,²¹ X, 100 (vladin savjetnik i književnica, Hrvojeva 6)
Bulić, Olga, XVII, 100
Bulić, Stipe, XVII, 30 (mehaničar, Zrinjska 22)

⁸ Sarajevo, 1898. – Chile, 1992.

⁹ Gradac, 24. siječnja 1882. – Sarajevo, 25. srpnja 1951.

¹⁰ Kaštel Novi, 30. listopada 1861. – Split, 21. lipnja 1945.

¹¹ Donji Dolac, 25. prosinca 1873. – Split, 25. prosinca 1951.

¹² Gornje Selo, 11. kolovoza 1880. – Split, 6. kolovoza 1961.

¹³ Split, 8. siječnja 1878. – Split, 6. kolovoza 1969.

¹⁴ Split, 16. studenoga 1881. – Zagreb, 24. rujna 1960.

¹⁵ Stari Grad, 30. prosinca 1871. – Split, 6. lipnja 1943.

¹⁶ Baška, 4. lipnja 1870. – Baška, 28. siječnja 1957.

¹⁷ Kuna, 1899. – Split, 1963.

¹⁸ Zadar, 8. lipnja 1867. – Split, 21. ožujka 1927.

¹⁹ Vranjic, 4. listopada 1846. – Zagreb, 29. srpnja 1934.

²⁰ Vranjic, 11. siječnja 1876. – Split, 23. studenoga 1948.

²¹ Solin, 27. prosinca 1884. – Split, 18. listopada 1965.

Bužančić, Miho, XI, 100 (trgovina, Narodni trg 4: rublje, čarape, kravate)²²
 Cambj conte, Jerko, inž., XII, 20 (Krešimirova 3)
 Carević, Josip, don, dr., XXI, 50 (kanonik teolog, gradski župnik)²³
 Casolini, Lovro, II, 500 (zastupstvo, Klaićeva poljana 1)
 Cukrov, Ante pokojnoga Jakova, XII, 300 (trgovina, Zagrebačka 4, željezarija)²⁴
 Cuzzi, Ivo, dr., XI, 50 (odvjetnik, Svačićeva 13)
 Čović, Šimun, IX, 100 (zlatarnica, Narodni trg 14)²⁵
 Čuka, Jakov, don, dr., XXI, 100 (kanonik prepozit)²⁶
 De Marchi, Josip, IV, 200 (trgovina, Narodni trg 4: skupa roba)
 Del Bianco, Ivan, XI, 50 (brijačnica, Peristol 7)
 Duboković, Jure, VI, 500 (predsjednik Trgovačko-obrtničke komore, Trumbićeva obala 3)²⁷
 Dučić, Aleksa, XII, 100 (otpremništvo, Stari pazar)
 Ferri, Ante, dr., obitelj, XVII, 50 (liječnik, Glicerijeva 8)²⁸
 Fisser, Fausto, XVI, 100 (ljekarna, Krešimirova 8)
 Foretić, Ane rođena Paparella, X, 50
 Foretić, Vinko pokojnoga Marka, X, 100
 Franić, Leonida, inž., I, 100 (šef Tehničkog Odsjeka Općine, Split, Sarajevska 6)
 Friedl, Emil, XXII, 100 (dvorski savjetnik u miru, Glicerijeva 8)
 Fulgosi, Vicko, don, II, 100 i XXII, 50 (kanonik, upravitelj Sjemeništa, Zrinjska 5)²⁹
 Galetović, Josip, XVI, 100 (Slavićeva 26)
 Galić, Ivan, XIII, 80 (radionica, Marmontova 7: okviri)³⁰
 Gazzari, Remigij, XI, 500 (posjednik, Klaićeva poljana 3)
 Granić, Jakov, XIII, 50 (trgovac, Kružićeva 6)
 Grgić, Eduard, dr., I, 100 (odvjetnik, Trogirska 2B)³¹
 Grgin, Ante, dr., XVIII, 100 (liječnik, Sinjska 13)³²
 Ilić, Ivan Dinko, VI, 500 (posjednik, nekada njemački vicekonzul, Francuska obala 6)³³
 Illich, Josip, dr., XVII, 100³⁴
 Ivanišević, Frane, don, XII, 50 (kanonik, Kraj Sv. Dujma 1A)³⁵

²² Lećevica, 1896. – Split, 1981.

²³ Metković, 16. veljače 1883. – Strmec, 10. svibnja 1945.

²⁴ Split, 1874. – Split, 1957.

²⁵ Sinj, 8. siječnja 1886. – Split, 27. veljače 1943.

²⁶ Zaglav, 16. srpnja 1868. – Roma, 1. studenoga 1928.

²⁷ Jelsa, 2. studenoga 1877. – Jelsa, 23. veljače 1953.

²⁸ Trpanj, 26. rujna 1864. – Split, 9. rujna 1948.

²⁹ Trogir, 9. veljače 1884. – Split, 28. travnja 1955.

³⁰ Hrvace, 24. lipnja 1886. – Split, 16. siječnja 1961.

³¹ Vranjic, 12. listopada 1863. – Split, 24. travnja 1954.

³² Kaštel Novi, 21. veljače 1873. – Split, 8. ožujka 1931.

³³ Sutivan, 4. srpnja 1858. – Split, 10. prosinca 1934.

³⁴ 1866. – 1940.

³⁵ Jesenice, 1. siječnja 1863. – Jesenice, 4. lipnja 1947.

Ivić, Marin, dr., XVIII, 100 (liječnik, Solin)³⁶
 Jankov, Dušan, XV, 50 (kavanar, Kraj Sv. Ivana 2)³⁷
 Jankov, Mate, XI, 50 (kavanar, Kraj Sv. Ivana 2)³⁸
 Jerković, Vicko, XVIII, 100 (trgovac, Trumbićeva obala 8)
 Jerkunica, Božidar Jeronim, don, II, 50 (ekonom, Sjemenište, Zrinjska 5)³⁹
 Jozević, Marin, IX, 200 (vlasnik, Hotel Slavija, Dosud 1)
 Juras, Vicko, XI, 100 (trgovac, Glicerijeva 6)
 Kalina, Juraj, IX, 200 (trgovačko otpremništvo, Peristol 6)
 Karaman, Dujam, dr., VII, 100 (liječnik, Trumbićeva obala 8)⁴⁰
 Karaman, Eulalija udova Josipa, XIII, 100 (zakupnica 19 okvira javnoga plaka-
 tiranja)
 Kargotić, Hektor, IV, 100 (obrtnik, Bana Jelačića 7)
 Kargotić, Lujko, XV, 50 (bilježnik, Trogirski trg 2B)
 Kasandrić, Ivan, dr., II, 90 i XXII, 50 (profesor, Bogoslovija, Zrinjska 5)
 Katalinić, Ante, don, II, 100 (prodirektor, Bogoslovija, Zrinjska 5)
 Katalinić, Bruno, XII, 150 (odvjetnik, Poljana regenta Aleksandra 1)⁴¹
 Katalinić, Cvjetko (Florio), I, 100 (posjednik, Wilsonova obala 5)⁴²
 Katalinić, Rade, don, XII, 50 (umirovljenik, Župa sv. Petra, Kaštel Novi)⁴³
 Katalinić, Vjekoslava udova Petra, VIII, 100 i XVII, 200⁴⁴
 Koludrović, Milivoj, I, 100 (poštanski oficijal, Marasovića 4)
 Kostović, Jakov, don, II, 10 (profesor, Sjemenište, Zrinjska 5)⁴⁵
 Lubin, Ivan, don, XXI, 50 (kanonik penitencijar)⁴⁶
 Luger, Herkulan, don, III, 100 (župnik, Župa sv. Petra, Radovanova 4)⁴⁷
 Macanović, Lovro, XIV, 100 (mehaničar, Domaldova 1)
 Majstrović, Ivan, dr., XVIII, 100 (odvjetnik, Wilsonova 5)
 Mandolfo, David, dr., obitelj, XVII, 50 (odvjetnik, Glicerijeva 8)
 Margetić, Jovo, XVIII, 100 (ljekarna, Klaićeva poljana 4)
 Marić, Špiro, I, 50 (trgovac, Nodilova 3)
 Marini, udova Ane, XVI, 50
 Marović, udova Ivka, IV, 100
 Matić, Mate, V, 500 (vlasnik, Hotel Central, Narodni trg 3)⁴⁸
 Matković, Vorih, inž., VI, 100 (direktor, Srednja tehnička škola, Frankopanska 1)
 Matošić, Jordan, XV, 30 (trgovina, Dioklecijanova obala 17: mješovita roba)

³⁶ Solin, 29. siječnja 1882. – Split, 6. studenoga 1951.

³⁷ Split, 23. srpnja 1878. – Split, 1954.

³⁸ Split, 5. listopada 1866. – nepoznato.

³⁹ Kaštel Sućurac, 1. listopada 1879. – nepoznato.

⁴⁰ Split, 24. veljače 1873. – nepoznato.

⁴¹ Split, 3. srpnja 1882. – Split, 6. rujna 1963.

⁴² Split, 6. svibnja 1863. – Split, 24. kolovoza 1945.

⁴³ Kaštel Novi, 3. srpnja 1872. – Banja Luka, 5. ožujka 1930.

⁴⁴ Korčula, 7. ožujka 1849. – Split, 21. svibnja 1938.)

⁴⁵ Drvenik, 9. studenoga 1895. – Mursko Središće, 20. studenoga 1974.

⁴⁶ Trogir, 18. veljače 1861. – Split, 19. veljače 1932.

⁴⁷ Split, 31. kolovoza 1872. – Trogir, 15. veljače 1964.

⁴⁸ Sonković, 1890. – Split, 1955.

Matović, Marija, VI, 25 (učiteljica, Sredmanuška 2)
 Metličić, Stevo, dr., XV, 100 (namjesnik u miru, Bernardov prilaz 1)
 Mikačić, Marko, XIV, 100 (trgovina, Domaldova 8: željezarija)⁴⁹
 Mirković, Ljubo, I, 50 (upravitelj banke, Francuska obala 4)
 Mitrović, Ante, IV, 200 (mesar, Sukojišanska 5)⁵⁰
 Mladinov, Ante dr., XVIII, 100 (liječnik, Kružičeva 1)⁵¹
 Musanić, Krunoslav, inž., XIX, 200 (generalni inspektor voda, Sarajevska 2)⁵²
 N. N., IV, 300
 Negrini, Gjuro, dr., XIX, 100 (odvjetnik, Teutina 4)
 Pandža, Jakov, III, 100 (knjižara, Trg 9. novembra 5)
 Pavić, Jakov, XXII, 30 (trgovac, Krešimirova 1: muška konfekcija)⁵³
 Pellegrinetti, Ermenegildo, XXII, 1000 (naslovni nadbiskup, nuncij, Beograd, Svetog Save 24)⁵⁴
 Perišić, Dinko pokojnoga Ante, V, 150 (tvornica likera, Mihovilov trg 4)
 Petričević, Vid, III, 100 (umirovljeni gimnazijski direktor)
 Pezzi, Ivo, XII, 100 (zlatarnica, Narodni trg 12)⁵⁵
 Prassel, Grga, IV, 100 (trgovac, Pavlinovićevo poljana 1)⁵⁶
 Račić, Jakša, dr., VII, 300 (liječnik, Sumporna 5)⁵⁷
 Radica, Ante, XI, 200 (poduzetnik, Slavićeva 8)⁵⁸
 Radić, Ante, XVI, 100 (zlatarnica, Trg voća – Gradska vrata)
 Radnić, Mate, XI, 100 (posjednik, Ćiril-Methodova 22)
 Radoničić, Mate, XII, 200 (trgovina, Narodni trg 6: fina galanterija)
 Rak, Šimun, XIII, 250 (trgovac, Francuska obala 1)
 Ratković, Nikola, XV, 100 (drogerija, Krešimirova 3)
 Rismondo, Luize rođena Paparella, X, 100
 Rismondo, Lujo, X, 100 (pomorska agencija, Stari pazar 5)
 Rismondo, Miho, X, 100 (pomorska agencija, Hrvojeva 8)
 Roich, Dojmo, XXI, 100
 Rosić, Frano, IV, 500 (trgovina, Narodni trg 9: manufaktura)
 Sasso, Petar, V, 10 (zlatarnica, Marmontova 9)
 Savo, Dujam, I, 500 (trgovina, Zadarska 17: željezarija)
 Savo, Josip, dr., I, 250 (odvjetnik, Radićev trg 7)
 Selem, Petar, dr., XII, 100 (liječnik, Rokova 1)⁵⁹
 Selem, Stefano, dr., obitelj, XVII, 50 (odvjetnik)

⁴⁹ Split, 1871. – Split, 1959.

⁵⁰ Split, 1854. – Split, 1940.

⁵¹ Grohote, 20. kolovoza 1866. – Zagreb, 16. prosinca 1925.

⁵² Milna, 12. veljače 1865. – Split, 16. listopada 1935.

⁵³ Sinj, 24 srpnja 1867. – Split, 1942.

⁵⁴ Camaiore, 27. ožujka 1876. – Roma, 29. ožujka 1943.

⁵⁵ Split, 1855. – nepoznato.

⁵⁶ Koper (?), 1857. – Split, 27. travnja 1937.

⁵⁷ Vrbanj, 5. kolovoza 1868. – Split, 23. kolovoza 1943.

⁵⁸ Split, 16. listopada 1867. – Ljubljana, 1942.

⁵⁹ Stari Grad, 18. rujna 1876. – Split, 7. veljače 1940.

Senjanović, Petar, inž., I, 100 (zastupstvo, Trumbićeva obala 8)⁶⁰
 Sokol, Damjan, dr., XIV, 100 (odvjetnik, Bribirska 2)
 Stalio, Ivo, dr., XIII, 100 (liječnik, Zagrebačka 7)⁶¹
 Ševeljević, Ernest, III, 1000 (trgovina, Bosanska 2 i Narodni trg 16: moda na veliko i malo)
 Ševeljević, Jerko, IV, 200 (trgovina, Trg 9. novembra 8: šeširi i kape)
 Šitić, Ampalij, XI, 100 (privatni činovnik, Arapova 10)
 Škarica, Matej, don, V, 50 i VIII, 50 (umirovljenik, Francuska obala 1)⁶²
 Škarica, Vjekoslav, dr., XIII, 100 (odvjetnik, Francuska obala 1)
 Šperac, Girolama udova Marina, XV, 50⁶³
 Šperac, Petar, XV, 50 (posjednik, Dubrovačka 5)⁶⁴
 Štuk, Adolf, XV, 30 (viši porezni upravitelj, Na tupinu 4)⁶⁵
 Tartaglia, Ivo, dr., I, 500 (odvjetnik, Ban Jelačića 1)⁶⁶
 Tartaglia, Jerko, dr., XVI, 20 (odvjetnik, Marmontova 9)⁶⁷
 Tilić, udova Antonieta, VI, 50
 Tilić, Danica, VI, 50
 Tilić, Ivan, posjednik, XXI, 500
 Tocigl, Špiro, IV, 100 (vlasnik, kavana, Nova obala 9; stan, Sarajevska 9)⁶⁸
 Tommaseo, Niko, dr., I, 100 (liječnik, Francuska obala 3)⁶⁹
 Vidović, Grgo pokojnoga Ivana, I, 100 (trgovac, Šibenska 11)
 Vidović, Mate, IV, 250 (trgovac, Sumporna 4)
 Vlahović, Šime, XVIII, 100 (trgovac, Žarkova 5)
 Vukušić, Ilija, XIX, 200 (gostioničar, Arcibiskupova 7)
 Žuljević, Jakša, V, 100 (trgovina, Narodni trg 2: modni i luksuzni predmeti)

TVRTKE, USTANOVE I UDRUGE

Anonimno Društvo za Cement Portland »Split«, 10.000 (glavna skupština u Sušaku, 1925.; osobita preporuka: Emilio Stock)⁷⁰
 Banca Commerciale Spalatina, VII, 1000 (Francuska obala 3)
 Betizza, Marin i Petar, XVII, 100 (trgovina, Sokolska 4: građevinski materijal)
 Bonačić, Prosper i Mate,⁷¹ VII, 200 i XXII, 50 (trgovina, Krešimirova 4: jestiva)

⁶⁰ Split, 14. siječnja 1876. – Split, 17. srpnja 1955.

⁶¹ Milna, 11. lipnja 1875. – Split, 9. rujna 1963.

⁶² Kaštel Stari, 25. svibnja 1871. – nepoznato.

⁶³ Kaštel Stari, 20. ožujka 1850. – Split, 3. listopada 1937.

⁶⁴ Solin, 13. listopada 1865. – Split, 12. lipnja 1942.

⁶⁵ Orebić, 21. siječnja 1878. – Orebić, 31. ožujka 1962.

⁶⁶ Split, 6. veljače 1880. – Lepoglava, 3. travnja 1949.

⁶⁷ Split, 26. prosinca 1856. – Split, 25. siječnja 1928. Na počast uspomene pokojnoga Ante Sinovčića (umro 3. travnja 1924.).

⁶⁸ Hvar, 4. travnja 1852. – Split, 1. listopada 1936.

⁶⁹ Trogir, 11. studenoga 1864. – Split, 24. srpnja 1933.

⁷⁰ Split, 3. rujna 1868. – Trieste, 18. prosinca 1951.

⁷¹ Milna, 1881. – Split, 1967.

Božić, Jakov⁷² i Bužančić, Mijo,⁷³ XII, 100 (tvornica, Solinska cesta, Gradska pekarna)
 Brajević Ivan, VIII, 200 i XXII, 100 (trgovina, Krešimirova 7: manufaktura)
 Buzolić i drug, XVII, 100 i XXI, 100 (tvornica, Jadranska 5, maraskino, likeri)
 Cement Portland Adriatico San Cajo, VIII, 500
 Crkovinarstvo Sv. Petra, III, 100 (Radovanova 4)
 Cvitanić, Vjekoslav, V, 50 (papirničar, Ćiril-Metodova 19)
 Čulić, Jakov i drug, VIII, 200 (trgovina, Marjanska obala 6: drvo)⁷⁴
 Grad Zagreb, 5000 (donio 7. svibnja 1925. načelnik Vjekoslav Heinzl)⁷⁵
 Gradska štedionica, II, 5000 (Marmontova 9)
 Jadranska Banka, IX, 1000 (Francuska obala 1)
 Jadranska Banka, Podružnica Split, X, 1000 (Francuska obala 1)
 Jelaska, Josip i drugovi, XIV, 100 (mehanička radionica, Bulatova poljana 4)⁷⁶
 Jugoslavenska Industrijska Banka, VII, 500 (Poljana regenta Aleksandra 1)
 Jurić, Vinko, IV, 100 (knjižara, Šubićeva 16)⁷⁷
 Kaptol i kler stolne crkve, II, 500 (Kraj Sv. Dujma 1A)
 Ljubljanska banka, I, 2000 (Narodni trg 7)
 Maggio, Antun i Leonida i Cindro, Hugo, XIII, 200 (trgovina, Marmontova 16: manufaktura)
 Merkur, društvo trgovačkih i privatnih namještenika XIV, 100 (Dioklecijanova obala 10)
 Milisich, Giuseppe A., V, 500 i XXII, 200 (trgovina, Marulićeva 8: papir, pisaći pribor)
 Morpurgo, Eugen i Viktor, XI, 200 (knjižara, Narodni trg 16)
 Mosettig, Giovanni⁷⁸ i Albert,⁷⁹ X, 100 (trgovina, Bosanska 5: manufaktura)
 Panozzo, Rozina, IX, 50 (slastičarnica, Kraj Sv. Ivana 2)
 Paschkes, Gustav⁸⁰ i Aljinović, VIII, 250 (trgovina, Porinova 4: kolonijalna roba)
 Prva pučka dalmatinska banka, I, 2500 (Francuska obala 4)
 Pučka trgovinska banka, XIV, 500 (Dioklecijanova obala 2)
 Rožić, Rudolf⁸¹ i Srećko, XIX, 100 (bojadisari, trgovina bojama, Domaldova)
 Samostan dominikanaca, IX, 100 (Hrvojeva 3)
 Samostan franjevac na Dobrom, IX, 100 (Bulatova poljana 3)
 Samostan sv. Frane konventualaca na Obali, VII, 100 (Poljana regenta Aleksandra 1)
 Šabić, Ante, XV, 300 (slastičarnica, Ispod ura 8)
 Šegvić, Petar, II; 140 (papirnica, Narodni trg 4)

⁷² Čvrljevo, 1880. – Split, 1858.

⁷³ Lećeveca, 1890. – Split, 1972.

⁷⁴ Split, 30. siječnja 1878. – Split, 8. studenoga 1962.

⁷⁵ Zagreb, 27. kolovoza 1871. – Zagreb, 1. ožujka 1934.

⁷⁶ Split, 1863. – Split, 1943.

⁷⁷ Bol, 1889. – nepoznato.

⁷⁸ Renziano, 1869. – Split, 1942.

⁷⁹ Split, 1900. – Split, 1954.

⁸⁰ Rijeka, 1886. – Wien, 3. siječnja 1937.

⁸¹ Split, 29. veljače 1891. – Split, 3. srpnja 1952.

Školske mariborske sestre na Lovretu, X, 100 (Lovretska 3)
Valle, Giovanni Battista, IX, 500 (zlatarnica, Marulićeva 8)
Vesanić, Juraj, XIII, 100 (trgovina, Hrvojeva 6: željezarija)
Zadružni Savez, III, 1000 (Livanjska 1)
Zorica, Ivan Šimunov i Raić, Josip, XIII, 100 (trgovina, Arnirova poljana 1: željezarija)
Ženska realna gimnazija, nastavnici,⁸² XIV, 100 (Nodilova 5)

Pisani izvori

Sadržaj pisanih izvora sažet je u tiskanom izvješću Konservatorskoga Ureda za Dalmaciju u Splitu za godinu 1924. i 1925., u poglavlju Povlačenje kapele sv. Duje unutra Stolne Crkve:⁸³ »Već prije požara Stare Biskupije bila je stoga sazrela odluka, da se kapela sv. Duje povuče u širinu niše negdašnjeg Mauzoleja. Kada je požarom i odstranjenjem Stare Biskupije kapela i njezin neestetski izgled bio otvoren svačijem pogledu, nastao je u splitskoj javnosti pokret za njezinim što skorijim povlačenjem, te je Konservator, uz obilatu novčanu pomoć građanstva i splitske Općine, mogao privesti sretno kraju namisao povlačenja kapele sv. Duje u unutrašnjost crkve. Cjelokupni troškovi oko uređenja kapele i odnosnog dijela periptera bili su 87.768 dinara. Za namiru troškova dali su: Općina grada Splita 20.000 din; Općina grada Zagreba 5000 din; Anonimno društvo Cement Portland 'Split' 10.000 din; Konservator spomenikâ 16.843 din; sakupljeno među građanstvom u Splitu 35.915 dinara. Radnje je izveo točno i savjesno, graditelj oltarâ u Splitu P[avao] Bilinić.«⁸⁴ Spisi su sada u arhivu Konzervatorskoga odjela u Splitu.⁸⁵ Većinu je splitskih izvora napisao konzervator Frane Bulić, pa to nije naznačeno, a ako je pisao netko drugi, to je naznačeno u uglatim zagradama. U izvješću je Bulić nabrojio više brojeva koji su sadržajem usmjereni na izgorjelu nadbiskupsku palaču, pa ih ovdje ne navodim. U natuknici navodim nadnevak pošiljatelja (ako nije posebno naznačeno, tada je mjesto Split), naslov pošiljatelja (riječ Konzervator označuje Bulića) s brojem, stranice izvora, naslov primatelja (s nadnevkom i brojem kad je to Konzervator), poslije znaka > kratki sadržaj. Brojevi su u oblim zagradama. Ovdje ne navodim naznaku Kons. i godinu, koje konzervatorski broj ima.

26. veljače 1924., Konzervator [bez naznake pisca rukopisa, Bulićevi su samo popravci i dopune], (40), 1 i 2 > zapisnik o događaju u stolnoj crkvi kad je otvoren moćnik svetoga Dujma, popis nazočnih, moći smještene u privremeni

⁸² Direktor: Dušan Mangjer. Profesori: dr. Juraj Justinijanović, Ivo Lovričević, Nikola Kučić, dr. Miroslav Matijaca, dr. Jelka Perić, Jerko Rapanić, dr. Ivo Rubić.

⁸³ Konservatorski Ured za Dalmaciju. Izvješće o djelatnosti Konservatorskoga Ureda za Dalmaciju u Splitu god. 1924. – 25. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku XLVII – XLVIII*, Split, 1924. – 1925., Prilog VI, 23 (tiskano 26. prosinca 1926.).

⁸⁴ Split, 4. veljače 1860. – Zagreb, 3. travnja 1954.

⁸⁵ Sve spise i nekoliko fotografija oltara i sjeverne strane crkve prikupile su u arhivu Vanja Kovačić i Ružica Gabelica, te su ih meni dale 17. travnja 2019. Hvala im što su mi omogućile uvid koji sam nisam mogao obaviti.

moćnik koji je prenesen u riznicu. Ormar u koji je moćnik smješten zatvoren je ključem koji je uzeo biskup, a brava je zapečaćena općinskim pečatom, završeno u 13 sati.

20. svibnja 1924., Konzervator (70), 1 i 2; Općinsko Upraviteljstvo u Splitu > šteta nanesena kamenju namijenjenom za oltarni prostor svetoga Dujma, prijavio ju je Pavao Bilinić, jedan je kamen neupotrebljiv, moli odredbu o jednom stalnom redaru koji bi kamenje čuvao.

20. listopada 1924., Konzervator (138), 1, 2 i 3; Župnički Ured Grada u Splitu i Crkvinarstvo Stolne Crkve u Splitu > »Predlog da se ne dozvoli Sveć[e-niku] Vinku Brajeviću⁸⁶ da posjećiva Dioklecijanov mauzolej, da u njemu javno opaža glede novih radnja oko njega i u njemu.«; u spisu postoji primjerak pisan писаćim strojem s nadnevkom 21. listopada 1924. i stranicama 1 i 2; u spisu postoji prijepis писаćim strojem tiskanoga izvora u »Novom Dobu« od 16. listopada 1924., na stranicama 1, 2 i 3; u spisu postoji izvorni tiskani izvor »Novo Doba« od 16. listopada 1924., stranica 4 i stranica 5.

28. listopada 1924., Konzervator (142), 1, 2, 3 i 4; Crkvinarstvo Stolne Crkve u Splitu > moli 7.500 dinara za povlaćenje kapele Sv. Duje iz periptera u unutrašnjost mauzoleja Doklecijanove palače.

28. listopada 1924., Konzervator (143), 1, 2, 3 i 4; Općinsko Upraviteljstvo u Splitu > usmeno dogovoren između don Frane Bulića i načelnika Ive Tartaglije dar Općine od 20.000 dinara (Gradska Štediona 15.000, Općina 5.000), a ostalo Konzervator; pogodba s Pavlom Bilinićem na 42.000, uz kamen za sjeverni zid koji mu daje Konzervator, ali taj kamen nije valjao, pa je kamen kupljen u Pučišću i Hvaru, kad je otkriven pod u peripteru, valjalo je kupiti i kamen za taj pod; ukupna je cijena 87.000; sakupljene su 34.000, a valja sakupiti još 30.000; procjenjuje kako će od Općine dobiti 10.000, od Crkvinarstva 7.500, od Konservatorskog Ureda 3.000, te od novoga prikupljanja milodara 9.500 dinara.

28. listopada 1924., Konzervator (142 i 143), 1 i 2; Biskupski Ordinarijat u Splitu > šalje na znanje pismo Crkvinarstvu (broj 142) i Općinskom Upraviteljstvu (broj 143).

3. studenoga 1924., Konzervator (142), 1; Crkvinarstvo Stolne Crkve u Splitu > moli neka molbu od 28. listopada 1924. što prije stave na sjednicu, jer mu je rečeno kako molbu moraju riješiti na sjednici.

8. studenoga 1924., Konzervator (143), 1, 2 i 3 > Frane Bulić. Povlaćenje kapele Sv. Duje iz Periptera Mauzoleja u njezinu unutrašnjost (pisano писаćim strojem s rukopisnim popravcima).

28. studenoga 1924., Konzervator (bez broja), 1 > potvrda primitka 10.000 dinara od Općinske Blagajne u Splitu po odluci Općinskoga Vijeća u sjednici 27. studenoga 1924.

29. studenoga 1924., Crkvinarstvo Stolne Crkve u Splitu [don Dinko Trešić, blagajnik]⁸⁷ (254), 1 i 2; Državnom Arheološkom Muzeju u Splitu > na sjednici 23. studenoga 1924. odlučeno da nema novca za radove u oltarnom prostoru,

⁸⁶ Split, 6. lipnja 1888. – Roma, 3. veljače 1967.

⁸⁷ Split, 25. srpnja 1879. – Split, 1. prosinca 1958.

Lp muburzi upokalm

Namirica

*Deset dinara 10000.- (deset hiljade dinara), koji
 iznos primaje nije potpisani do je primio od
 Konzervatorskog Ureda u Splitu u ime potpune
 podmirne njegovih tražbina za radnje izvršene
 oko povlačenja kapelice sv. Dujme na Peristilu
 Dobre Palate u Splitu*

Split 3/II-1925
P. Bilinić

Pavao Bilinić potpisuje potvrdu primitka preostalog dugovanja novca za obavljene radove (Split, Konzervatorski odjel, arhiv spisa, 49/Kons. 1924.)

a prigovara smanjenju prostora; u spisu postoji izvorni tiskani izvor, u dva primjerka, »Hrvatska Rijeka« od 24. prosinca 1924., godina I., broj 203, stranica 3, u kojem je XXII. iskaz milodara s nazakom »Ne nastavlja se dalje sakupljanjem«.

29. studenoga 1924., Općinsko Upraviteljstvo u Splitu (2822), 1; Konzervator, 4. prosinca 1924. (143) > na traženje od 28. listopada 1924. odgovara kako uz već darovanih 20.000 ne može dati još 10.000, jer ih nema i jer je Vijeće 26. studenoga 1924. odlučilo zabraniti svaki izdatak dok se ne udovolji javnoj potrebi podizanja stanova za beskućnike i dok se ne udovolji ekonomskom zahtjevu podizanja dobiti na općinskoj pasivi.

8. siječnja 1925., Konzervator, (142), 1; Crkvinarstvo Stolne Crke u Splitu > šalje primjerak »Hrvatske Riječi« od 24. prosinca 1924., stranica 3.

3. veljače 1925., Pavao Bilinić (bez broja), 1; Konzervator (bez nadnevka) (49) > potvrđuje primitak 10.000 dinara od Konzervatorskog Ureda u Splitu u ime potpune podmirne svoje tražbine za radnje povlačenja kapelice sv. Dujme.

1. svibnja 1925., Poglavarstvo slobodnoga i kraljevskoga grada Zagreba (23405-II-1925), 1; Gradskoj blagajni u Zagrebu > nalog isplate pet tisuća dinara don Frani Buliću; Konzervatoru na znanje, 6. svibnja 1925. (50).

4. svibnja 1925., Solin, »Split« Anonimno društvo za cement portland (bez broja), 1; Arheološki Muzej, 5. svibnja 1925., (49) > Upravno vijeće tvornice, po ovlaštenju ovogodišnje Skupštine donosi odluku o darovanju deset tisuća dinara.

6. svibnja 1925., Konzervator [bez naznake pisca rukopisa], (142), 1 > zapisnik o događaju prijenosa moći svetoga Dujma iz riznice na oltar u novom oltarnom prostoru, popis nazočnih, moćnik je zatvoren staklenim pokrivom koji je zapečaćen biskupskim, kaptolskim i općinskim pečatom, završeno u 15 sati. Bulić

u tiskanom izvješću spominje ovaj događaj: »Žaliti je, da kod zadnjeg svečanog čina nije bio pozvan Konzervator«; to je točno, jer ni zapisnik ga ne nabraja.

9. svibnja 1925., Konzervator, (49), 1; »Split« Anonimno društvo za cement portland > zahvaljuje darovatelju.

9. svibnja 1925., Konzervator, (49), 1; Emilio Stock, Trieste, Via Riccardo Pitteri 8 > zahvaljuje za posredovanje, pisano talijanski, šalje mu dva tiskana tlocrta Dioklecijanove palače.⁸⁸

Tiskani izvori

Ako na početku natuknice nisu naznačene novine, tada je to splitski dnevnik »Novo doba«. Druge su novine naznačene na početku. Natuknica s popisom darovatelja označena je rimskim brojem, a taj je broj ponovljen uz svaku osobu ili tvrtku u popisima darovatelja.⁸⁹ U svim natuknicama podatci su ujednačeni u tri skupine. Prva je dan u godini i dan u tjednu. U drugoj su, u oblim zagrada, podatci o novinama: godište, broj, stranica i naslov rubrike. U trećoj je, ako postoji, ime i prezime pisca ili pseudonim. Ako ih nema, tada je prvi podatak naslov vijesti, a poslije znaka > navedeni su izvorni dijelovi u navodnicima; u uglatim zagradama je moja dopuna skraćenice izvornoga podatka. Osim izvornih dijelova, u vijesti je moj opis sadržaja. U bilješkama su nadnevcu rođenja i smrti ili neki podatak važan za razumijevanje vijesti.

17. veljače 1920., utorak (III, 39, 3, Gradske vijesti). Povjerenstvo za Dioklecijanovu palaču > Ministar prosvjete⁹⁰ odredio je za članove povjerenstva (...) mons Frana Bulića.

25. veljače 1920., srijeda (III, 46, 3, Gradska kronika). Mjesni odbor povjerenstva za Dioklecijanovu palaču > održao je sjednicu (...) »Odbor se izjasnio za turanje kapele iz periptera mauzoleja u unutrašnjost«

9. veljače 1924., subota (VII, 33, 4). Pitanje kapelice Sv. Duje > u potpisu: Split, dne 8. veljače 1924. Pokrajinski Konservatorijalni Ured Don Frane Bulić.

9. veljače 1924., subota (VII, 33, 5, Gradska kronika). Pitanje kapelice Sv. Duje > »Upozoravamo na predlog Mgra Bulića koji donosimo u današnjem broju (...) ali treba da pritekne u pomoć i gradjanstvo i da olakša općini velike troškove koje je i onako rušenjem Stare Biskupije, prije na sebe preuzela.«

⁸⁸ U broju 49 iz godine 1925. Bulić je sačuvao tiskane vijesti iz »Novoga doba« (12. svibnja 1925.), »Hrvatske riječi« (23. prosinca 1924.) i »Hrvatske sloge« (14. svibnja 1925.). Sačuvao je i bankovne potvrde primitka novca.

⁸⁹ U rednom broju darovanja nastao je nedostatak broja XX. Nisam ga našao u »Novom dobu«, koje u digitaliziranom obliku nema velik broj novina od 3. lipnja do 10. kolovoza 1924. Nadao sam se naći to darovanje u brojevima od 25. lipnja i 5. srpnja 1924., koje sam dobio iz splitske Sveučilišne knjižnice trudom Margite Puharić, hvala joj!, ali u tim su novinama bile druge vijesti o oltarnom prostoru. Nije mi preostalo drugo traženje, pa sam popis darovatelja završio onim što sam imao, a broj XX., ako on postoji, ostao je meni nepoznat u nekim novinama.

⁹⁰ Pavle D. Marinković (Beograd, 15. srpnja 1866. – Vrnjačka Banja, 11. srpnja 1925.); ministar od 16. kolovoza 1919. do 19. veljače 1920.

I. 20. veljače 1924., srijeda (VII, 42, 5, Gradska kronika). Za uredjenje Mauzoleja. »Za povlačenje kapele sv. Duje iz periptera u unutrašnjost stolne crkve položili su: (...) Gospodje Eleonora Tartaglia, Ecija Duboković, Olga Ilić, Irma ud. Vidak, Delfina Bratanović, uz druge gospodje, nastavljaju sakupljanjem. Tko želi da doprinese svoj prilog, može da uruči ili njima ili općinskoj blagajni.⁹¹ Jučer [utorak, 19. veljače 1924.] je bila na licu mjesta komisija sastavljena od presv[ije-tlog] biskupa, predstavnika crkovenarstva g[ospodina] Ilića, predstavnika kaptola kan[onika Luke] Burice⁹² te predstavnika konservatorijalnog ureda M[onsi]g[no] ra Bulića i dr. [Ljube] Karamana.⁹³ Zaključeno je da se odmah započne radom povlačenja, te je rad već danas i započeo. Izvođenje je povjereno altaristi P[avl]u Biliniću pod nadzorom šefa opć[inskog] tehničkog ureda g[ospodina] inž[enjera Leonide] Franića«

II. 23. veljače 1924., subota (VII, 45, 4, Gradska kronika). Za povlačenje kapele sv. Duje.

III. 26. veljače 1924., utorak (VII, 47, 4, Gradska kronika). Za povlačenje kapele sv. Duje.

27. veljače 1924., srijeda (VII, 48, 5, Gradska kronika). Prijenos moćiju sv. Dujma > jutros, u 11,30 sati; sudjelovao biskup Kvirin Klement Bonefačić, kanonik stolnog kaptola Luka Grgić, župnički pomoćnik Dinko Tresić, a u ime Muzeja don Frane Bulić, Mihovil Abramić⁹⁴ i Ljubo Karaman, u ime Općine [donačelnik] Emil Perišić,⁹⁵ majstor Pavao Bilinić; moći su prenesene na oltar u sakristiji.

29. veljače 1924., petak (VII, 50, 2 – 3, Podlistak). -van. Otvor rake Sv. Duje [nadnaslov: Iz stare i nove kronike Splita]

2. ožujka 1924., nedjelja (VII, 52, 5, Gradska kronika). [bez naslova; fotografija sa sjeveroistoka, pokazuje peripter poslije rušenja Biskupije, a prije rušenja kapele; u tumaču fotografije: »pa je gradjanstvo Splita povelu akciju sakupljanja potrebite svote, da se oltar Sv. Dujma povuče u unutrašnjost crkve, tako da će dozidana kapelica biti porušena. Radovi su oko toga već počeli«

IV. 5. ožujka 1924., srijeda (VII, 54, 4, Gradska kronika). Za povlačenje kapelice sv. Duje.

V. 7. ožujka 1924., petak (VII, 56, 4, Gradska kronika). Za povlačenje kapelice sv. Duje.

VI. 8. ožujka 1924., subota (VII, 57, 5, Gradska kronika). Za povlačenje kapelice sv. Duje.

VII. 11. ožujka 1924., utorak (VII, 59, 6, Gradska kronika). Milodari za povlačenje Kapele sv. Duje.

VIII. 13. ožujka 1924., četvrtak (VII, 61, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje.

IX. 15. ožujka 1924., subota (VII, 63, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje.

⁹¹ Sarajevska ulica broj 6.

⁹² Grohote, 24. rujna 1873. – Zagreb, 8. travnja 1926.

⁹³ Split, 15. lipnja 1886. – Zagreb, 19. travnja 1971.

⁹⁴ Pula, 12. svibnja 1884. – Split, 8. svibnja 1962.

⁹⁵ Umro u Splitu, u ožujku 1950.

X. 18. ožujka 1924., utorak (VII, 65, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje.

XI. 19. ožujka 1924., srijeda (VII, 66, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapelice sv. Duje.

XII. 20. ožujka 1924., četvrtak (VII, 67, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje.

XIII. 22. ožujka 1924., subota (VII, 69, 3, Milodari). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje. (...) »Daljnji doprinosi mogu se položiti kod općinske Blagajne, ili u dućanu Frane Rosića na Narodnom Trgu.«

XIV. 27. ožujka 1924., četvrtak (VII, 73, 4, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele sv. Duje. (...) »Milodari se mogu položiti ili kod Opć[inske] blagajne u novom Opć[inskom] Domu put Solina ili u dućanu Frano Rosić na Nar[odnom] Trgu. O visini iznosa milodara i o pospješnosti darivanja ovisi svršetak radnje dobro upućene.«

XV. 1. travnja 1924., utorak (VII, 77, 5, Gradska kronika). Iskaz milodara za povlačenje kapele sv. Duje.

XVI. 6. travnja 1924., nedjelja (VII, 82, 5, Gradska kronika). Iskaz milodara za povlačenje kapele sv. Duje.

XVII. 12. travnja 1924., subota (VII, 87, 5, Gradska kronika). Iskaz milodara za povlačenje kapele sv. Duje.

XVIII. 17. travnja 1924., četvrtak (VII, 91, 5, Gradska kronika). Iskaz milodara za povlačenje kapele sv. Duje.

XIX. 29. travnja 1924., utorak (VII, 100, 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele Sv. Duje.

Hrvatska Sloga, Split, 9. svibnja 1924., subota (I, 86, 2). Konservatorski Ured u Splitu. Dvostruki novčani dar Splitu sa strane Poglavarstva grada Zagreba.

Hrvatska Sloga, Split, 9. svibnja 1924., subota (I, 86, 2). Konservatorski Ured u Splitu. Dar od 10.000 din[ara] za povlačenje kapele sv. Duje u Stolnoj Crkvi i uredjenje periptera Dioklecijanova mauzoleja.

25. lipnja 1924., srijeda (VII, 146, 4, Gradska kronika). Radnje oko Mauzoleja > »Jučer [utorak, 24. lipnja 1924.] su radnici počeli rušiti kapelicu sv. Duje. Krov je već bačen, a do koji dan kapelice će nestati i peripter će biti slobodan. Otvorit će se opet novi vidik, a hrpa kamenja porušene kapelice opetovati će: 'Vrijeme gradi niz kotare kule, vrijeme gradi, vrijeme razgrađuje'«

5. srpnja 1924., subota (VII, 154, 4, Gradska kronika). »Na ruševinama kapele sv. Duje našlo se je među kamenjem nekoliko fragmenata mramornih ploča u stilu pleterne ornamentike iz doba narodne dinastije, slične onoj u krstionici. Valjda su ovi komadi u dalekoj prošlosti bili dijelovi kojeg žrtvenika u stolnoj crkvi.«

13. rujna 1924, subota (VII, 213, 4 – 5, Gradska kronika). Milodari za povlačenje kapele Sv. Duje > »oltar sasvijem već davno povučen unutra, i ovo se dana novim velikim kamenjem, kakvo prijašnje Dioklecijanovo bilo, iz kamenoloma hvarskoga, začepila sjeverna stranica osomokutnog Mauzoleja (...) Sada se meće pločnik ispod bivšeg oltara sv. Dujma [sada otvoren na peripteru te za njega nema novca] (...) jer se sakupljanjem prekinulo u maju ove godine (...) Nastaje stoga potreba novoga sakupljanja milodara.«

11. listopada 1924., (VII, 237, 4, Gradska kronika). Nagrdjivanje Mauzoleja > dovršen rad, popis pogrešaka.

16. listopada 1924., (VII, 241, 4, Gradska kronika). Pitanje oltara Sv. Duje > mišljenje iz jednoga mjerodavnoga kruga.

9. studenoga 1924., nedjelja (VII, 262, 4, Gradska kronika). Konservatorski Ured > uputio je novinama »Hrvatskoj Riječi« izvješće o radovima; »pa je na koncu dodao neumjesnu opasku, da se isto izvješće ne šalje 'Novome Dobu' – 'zbog malo pristojna ponašanja ovog dnevnika prema Konservatorskome Uredu baš u pitanju povlačenja kapele sv. Duje'«; novine nabrajaju događaje od 11. i 16. listopada 1924. i poslije.

XXI. 20. studenoga 1924., četvrtak (VII, 271, 5, Milodari). Milodari za povlačenje kapele Sv. Duje > »Oživljuje se ponovno interes gradjanstva za ovo pitanje, te je opet rado počelo doprinositi, sada kada vidi kako lijepo izgleda Mauzolej našeg Cara Dioklecijana – sadašnja Stolna Crkva – na sjeveru onim osamljenim stupovima, tako da se sada može kroz Peripter hodati sve naokolo Mauzoleja od sakristije pa dalje kroz kanonički Kor. Kako će biti lijepo kad se manje crkvene procesije budu onuda obavljale.«

XXII. Hrvatska Riječ, Split, 23. prosinca 1924., utorak (I, 203, 3). Frane Bulić. Popravljanje Periptera t. j. sjevernoga kolonata Dioklecijanova Mauzoleja (Stolne Crkve) u Splitu > sadrži XXII. iskaz milodara i vijest o daru zagrebačkoga Magistrata.

25. prosinca 1924., četvrtak (VII; 299, 5, Gradska kronika). Tužbe konservatora spomenika > primili smo od Frane Bulića traženje još novaca, čitavo je traženje bilo objavljeno u drugim ovdašnjim novinama.

10. svibnja 1925., nedjelja (VIII, 109, 5, Gradska kronika). Dvostruki novčani dar Splitu sa strane Poglavarstva grada Zagreba > načelnik grada Zagreba Vjekoslav Heinzl [Zagreb, 27. kolovoza 1871. – Zagreb, 1. ožujka 1934.] izručio je u Splitu, na blagdan sv. Duje [7. svibnja 1925.], don Frani Buliću 7.500 za Marulićev spomenik i 5.000 za povlačenje.

12. svibnja 1925., utorak (VIII, 110, 4, Gradska kronika). Konservatorski Ured u Splitu. Dar od 10.000 dinara za povlačenje kapele sv. Dujma u Stolnoj crkvi i uredjenje periptera Dioklecijanova mauzoleja > Anonimno Društvo za Cement Portland »Split«, na glavnoj skupštini u Sušaku na osobitu preporuku E. Stocka [Emilio Stock (Split, 3. rujna 1868. – Trieste, 18. prosinca 1951.)]

Hrvatska Sloga, Split, 14. svibnja 1925., četvrtak (I, 90, 3, Gradske vijesti). Konačni obračun troškova za povlačenje kapele sv. Duje u Stolnoj crkvi u Splitu i uredjenje Periptera Dioklecijanova Mauzoleja. > »Za povlačenje kapele sv. Duje i za radnje g[odine] 1924. u Peripteru Mauzoleja, s tim u vezi izdano je 87.768 Din[ara]. Sakupljeno je milodara od gradjanstva, općine, banaka u Spitu i od grada Zagreba 70.915 Din[ara]. Razliku od 16.853 Din[ara] namirio je Konservatorski Ured iz državne dotacije.«

Zaključak o odabranim djelima iz bibliografije

Od brojnih djela koja sam mogao odabrati za dokaz o opisanim građevinama, odabrao sam ona nabrojena u bilješkama, jer sam navodio podatke iz njih. U

ovom poglavlju dodajem dva djela Stanka Piplovića. Njih nisam do sada navodio, a ovdje ću nabrojiti svoje zaključke o korištenju pisanih i tiskanih izvora u njima.

S. Piplović, »Dioklecijanov mauzolej između dvaju svjetskih ratova«, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru* 44, Zadar 2002., 207–242. Proučavatelj je svoj rad dao u tisk 10. prosinca 2001., što je moguće protumačiti kao vrijeme dovršetka proučavanja. Radove koje sam ovdje opisao, uvrstio je u poglavlje Mauzolej i prislonjene zgrade. Pisane izvore navodi samo brojevima u Arhivu Konzervatorskoga ureda u Splitu, a niti jedan podatak iz njihova sadržaja. Kako su u bilješkama ti brojevi povezani s navođenjem podataka iz splitskih novina »Novo doba«, moguće je pretpostaviti istovjetnost sadržaja pisanoga i tiskanoga izvora. Od svih pisanih izvora za godinu 1924. nije uvrstio broj 40, a uvrstio je jedini izvor za godinu 1925. (broj 49). Izvore za godinu 1926. nije uvrstio. Od svih tiskanih izvora uvrstio je u potpunosti onaj od 20. veljače 1924. (ovdje broj I.), a ostale navodi po nadnevku tiskanja i naslovu. Nije uvrstio tiskane izvore od 5., 7., 8. (uvrstio ga je u svoju knjigu), 11., 13., 15., 18., 19., 20. ožujka i 17. travnja 1924. Opisao je radove i njihovu konačnu cijenu. S. Piplović, *Izgradnja Splita između svjetskih ratova*, Split, 2008.

Sažeo je svoj prije opisani rad, tiskan godine 2002., i uvrstio ga u poglavlje Graditeljsko naslijeđe, podpoglavlje Katedrala i njezin okoliš, na stranicama 228–229 (bilješke 77, 78, 79 na stranici 428). Uvrstio je naznaku nadnevka tiskanoga izvora iz »Novoga doba« od 9., 20., 23., 26., 27. veljače, 8. ožujka, 5. srpnja, 11., 16. listopada i 25. prosinca 1924. i 12. svibnja 1925., te iz »Hrvatske sloge« od 15. svibnja 1925.

THE BAROQUE ALTAR OF ST DOMNIUS IN SPLIT CATHEDRAL IN 1924

Milan Ivanišević

The researcher has collected information about the donation of money with which the conservator, the Rev. Frane Bulić, brought to fruition his plan to change the Baroque altar of St Domnius in the then cathedral church of Split. His idea began to be implemented with the demolition of the former archiepiscopal palace, which was on the northern side of the church. This opened up a broader view onto this part of the church, and the conservator thus wanted to harmonise as far as he could the appearance of the periptery of Diocletian's Mausoleum with the original Antique appearance, which had been altered in the Baroque. He did this by organising the donation of money for the operation. This writer has compiled a list of donors and has found the basic information about most of them.